

Tafsiira Suuratu Ar-Ruum-Kutaa 14

Description

Namni kafare miidhaan kufrii isumarratti deebiâ€™a

Namni yommuu kafaruu fi Islaama hordofuu dhiisu gara fuunduraatti miidhaan homaatu isarra akka hin geenye godhee yaada. Garuu dhimmichi faallaa inni yaadeti. Namni yommuu Rabbii isa uumeetti kafaruu fi Isaaf ajajamu diduu, adabbii Isaatiif of saaxila. Kanaafu, kafaruun isaa kuni isuma miidha. Mee dhugaa kana aayah armaan gadi keessatti haa ilaallu:

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفُرٌ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا لَا نَفْسٍ هُمْ يَمْهُدُونَ ﴿٤٤﴾

â€œNamni kafare kufriin isaa isumarratti taâ€™a. Namoonni dalagaa gaarii hojjatan immoo lubbuma ofiitiif qopheeffatu.â€ Suuratu Ar-Ruum 30:44

Kana jechuun namni kafaree, adabbiin kufrii isaa isarratti taâ€™a. Adabbiin kunis ibidda keessa zalaalamii turuudha. Namoonni amananii fi hojii gaggaarii hojjatan immoo nafsee ofiitiif Aakhiratti hojii gaggaariin firaashaa fi mana qopheefatu.[\[1\]](#)

â€œeyamhaduunâ€-â€œediriirsu, laaffisuûâ€[\[2\]](#) Ni jedhama: waqad mahadtu firaasha mahdan. Kana jechuun â€œeani firaasha diriirsee jira.â€[\[3\]](#) Hojii isaanii keessatti haalli muâ€™mintoota haala nama firaasha isaa diriirsuu fi wal qixxeessun wal fakkaata.[\[4\]](#) Namni boqonnaa fi mijaaâ€™inna guutuu argachuu fi wanta isa jeequ irraa nagaha taâ€™uuf firaasha isaa ni dirirsa, ni tottolcha. Haaluma kanaan, muâ€™mintoonnis Aakhiratti boqonnaa fi gammachu guutuu argachuu fi azaaba (adabbii) jalaa nagaha bahuuf addunyaa keessatti hojii gaggaarii qulqillinnaan hojjatu. Kanaafu, Guyyaa Qiyaamaa yommuu dhufan boqonnaa guutuu boqatu jechuudha.

Namni kafare ofuma miidha. Namni amanee fi hojii gaggaarii hojjate immoo Aakhiratti iddo gaarii qopheefata.

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
ۚ الْكُفَّارِ ۝

â€œTola Isaa irraa warra amananii fi hojii gaggaarii hojjatan mindeessuuf [Guyyaan Qiyaamaa ni dhufa]. Dhugumatti, Inni kaafiroota hin jaallatu.â€ Suuratu Ar-Ruum 30:45

Kana jechuun Rabbiin guddaan oltaâ€TMee tola Isaa irraa mindaa guddaa warra amananii fi hojii gaggaarii hojjataniif kennuuf Guyyaan Guddaa kana qopheesse. Kaafironni immoo Rabbiin isaan hin jaallatu. Tola Isaa irraa qooda hin qaban. Kana irra, haqummaa Isaa irraa qoonni isaanii adabbii ibiddaa keessa yeroo hunda turuudha.[\[5\]](#)

â€œwarra amananii fi hojii gaggaarii hojjatan mindeessuuf.â€ Ulaagaalee lamaan kanatti xiyyefannoo itti kenni: Amanuu (iimaanaa) fi hojii gaarii. Amanuun qofti gahaa miti. Hojiin gaariin qoftis gahaa miti. Kuni iimaanni (amanuun) hojii gaariin yoo walitti hidhameedha. Asitti iimaanni qalbiin taâ€TMa. Namni hanga fedhe hojii gaarii osoo hojjatee garuu qalbii keessa iimaanaa yoo hin qabaatin, hojiin gaariin inni hojjate kuni homaa isa hin fayyadu. Munaafiqni ni salaata, ni arjooma, tarii jihaadas bahuu dandaâ€TMa, garuu hojiin isaa homaa isa hin fayyadu. Sababni isaas, qalbii isaa keessa iimaanni hin jiru.[\[6\]](#) (Qalbii isaatiin arkaana iimaanaa jahanitti hin amanne, ikhlaasa hin qabu.)

Hojii gaggaariin qalbiin amanuu (iimaana) irratti hundaaâ€TMa.

Mallattoolee Isaa irraa Bubbee Erguu

وَمِنْ أَيْثِنَهُ أَنْ يُرْسِلَ الرِّبَاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذْيِقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ
الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

â€œMallattoolee Isaa keessaa: [roobaan isin] gammachisuuf, rahmata Isaa irraa isin dhandhamsiisuuf, dooniin ajaja Isaatiin akka deemtuuf, tola Isaa irraa akka barbaadattanii fi akka galateefattaniif bubbee erguudha.â€ Suuratu Ar-Ruum 30:46

Kana jechuun mallattoolee sifaata Rabbii agarsiisan keessaa: yaa namoota roobaan isin gammachiisuuf, rahmata Isaa irraa isin dhandhamsiisuuf, doonin ajaja Isaatiin galaana keessa akka deemtuuf, isinis doonii kana fayyadamuu tola Isaa irraa akka barbaaddattanii fi galata Isaaf galchitaniif bubbee erguudha.[\[7\]](#) â€œrahmata Isaa irraa isin dhandhamsiisuufâ€ - kuni buâ€TMaa rahmata Isaa kan taâ€TMe rooba, midhaan, kuduraa fi fuduraalee of keessatti qabata. â€œdooniin ajaja Isaatiin akka deemtuufâ€ Rabbiin subhaanahu wa taâ€TMaalaa dooniin galaana keessa akka deemtuuf bubbee erga.

Kanaafu, bubbee keessa faayda lama gurguddaatu jiraa jechuudha:
-duumessa qilleensa samii keessa oofuu
-doonii galaana irra oofuu.

Duumessaa fi doonin qananii baayâ€™ee baadhatu. Duumessi bishaan buâ€™uura jirenyaa taâ€™e baadhata. Dooniin immoo rizqii, namootaa fi beelladoota baadhatti.

â€œetola Isaa irraa akka barbaadattaniifâ€¢“doonii tana yaabbachuun rizqii akka barbaadattaniif. Namoota meeqatu daldalli isaanii galaana irra taâ€™e. Karaa dooni tanaatiin rizqii bakka tokko irraa bakka biraatti dabarsu. Ossoo doonin tuni jiraachu baatte, silaa galaana (bahar) gamaa gara biraatti rizqii dabarsuun garmalee ulfaataa ture. Garuu Rabbiin azza wa jalla rizqii fi qananiwwan kunniin bakka tokko irraa bakka biraatti akka dabarfamaniif doonii kana godhe.

â€œakka galateefattaniifâ€¢Kuni wanta qananii irraa barbaadamuudha. Qananii keessaa fi alaa lakkofsa hin qabne kan Rabbiin isin irratti ooleef akka Isa galateefattaniif kana hunda isiniif godhe. *Shukrii (galateefachu) jechuun kan nama qananiseef ajajamuudha.* Kunis arrabaan, qalbii fi qaaman taâ€™a. Shukriin qalbiin yommuu jennu: namni qananiin kuni Rabbiin irraa akka taâ€™e, kan isaaf laaffise fi isaaf fide Rabbiin taâ€™uu amanuudha. Arrabaan immoo qananii argate kanaaf Rabbiin faarsu. Qaaman immoo hojji qaamaa Rabbiif jedhe ittiin hojjachuudha. Kan akka firummaa sufu, zakaa baasu, hajjii hajjuu, rakkaataa ittiin gargaaru fi kanneen biroo.[\[8\]](#)

Ergamtoota Erguu fi Warra isaan kijibsiisan adabuu

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمٍ فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَانْتَقَمَنَا مِنْ
الَّذِينَ أَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرٌ الْمُؤْمِنِينَ

47

â€œDhugumatti, siin dura Ergamtoota gara ummata isaaniitti erginee jirra. Isaaniis ragaalee ifa taâ€™aniin isaanitti dhufan. Ergasii warroota yakka hojjatan irraa haaloo baane.

Muâ€™intoota gargaaruun Nu irratti haqa taâ€™e.[â€¢Suuratu Ar-Ruum 30:47](#)

Kuni Rabbiin irraa gabrichaa fi Ergamaa Isaa Muhammadiif (SAW) jajjabeenya. Ummataa isaa irraa namoonni baayâ€™een yoo isa kijibsiisan, ergamtooni darban ragaa ummataa isaanitti fidan waliiin kijibsiifamanii jiru. Garuu Rabbiin namoota isaan kijibsiisanii fi faallessan irraa haaloo bahe.

Muâ€™intoota immoo nagaha baase[\[9\]](#)

â€œwarroota yakka hojjatan irraa haaloo baane.[â€¢](#) kana jechuun warra Ergamtoota kijibsiisan adabbii cimaa adabne. **â€œMuâ€™intoota gargaaruun Nu irratti haqa taâ€™e.**[â€¢](#)Kuni dirqama Rabbiin Of irratti dirqama godheedha.[\[10\]](#)

Kitaabban wabii:

- [1] Tafsiir Muyassar-409, Tafsiir Qurxubii-16/445
- [2] Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-15/172
- [3] Tafsiir Qurxubii-16/445
- [4] Tafsiir Tahriir wa tanwiir-21/117
- [5] Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-15/172

-
- [6] Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Ar-Ruum, fuula-280
  - [7] Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-15/175
  - [8] Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Ar-Ruum, fuula-290-293
  - [9] Tafsiir Ibn Kasiir-6/100
  - [10] Zaadul Masiir-1097

Date Created

September 22, 2020

Author

admin